

ZPRÁVA O ČINNOSTI MATICE ČESKÉ V ROCE 2021

Činnost Matice české byla i v roce 2021 výrazně poznamenána nepříznivou epidemiologickou situací, která způsobila dlouhodobé uzavření objektů Národního muzea pro veřejnost a tím znemožnila pořádání popularizačních přednášek a dalších programů nejen pro členy. I přes tuto nepřízeň doby se podařilo uskutečnit několik projektů, zvláště zaměřených na připomenutí dvoustého výročí narození Karla Havlíčka Borovského.

V květnu byla připravena na zámek v Malči u Chotěboře, který je v majetku Václava Macháčka-Riegra, výstava pod názvem *Směle kupředu! Svět Karla Havlíčka*. Textově ji zajistili Magdaléna Pokorná a Dalibor Dobiáš. Obrazově pak za využití reprodukcí sbírek Národního muzea a Památníku národního písemnictví Yveta Dörfllová, Lubomír Sršeň a Pavel Muchka. Vedle 12 panelů zde bylo až do konce srpna možné spatřit Havlíčkův pracovní stůl z redakce *Národních novin* nebo knižní fragment osobní knihovny tohoto nejvýznamnějšího novináře 19. století. Výstava byla koncipována jako putovní, proto se po skončení na zámku v Malči přesunula do Havlíčkova Brodu. Objevila se postupně také v Sobotce, Hradci Králové, Poděbradech, Rakovníku, Neratovicích, Říčanech, Klatovech, Plzni, Boskovicích, Duchcově, Varnsdorfu. V roce 2022 bude rozšířená verze výstavy instalována na celou sezónu ve Středočeském muzeu v Rostokách, objeví se také v Ostravském muzeu nebo v městských knihovnách v Dobříši, České Lípě a ve Slaném. Nebývalý zájem o výstavu byl podpořen spoluprací s Knihovnickým institutem při Národní knihovně ČR. Matici českou tak navnadil pořádat podobné putovní výstavy u příležitosti výročí jiných osobností české literární kultury.

Havlíčkově byl věnován i podzimní přednáškový cyklus v Historické budově Národního muzea. Byl zahájen dne 4. listopadu 2021 vystoupením Luboše Velka pod názvem *Karel Havlíček a volební kultura roku 1848*. Následující přednášku dne 11. listopadu měla Magdaléna Pokorná pod názvem *Karel Havlíček a jeho reflexe evropské politiky*. Tematicky zaměřený cyklus ukončil dne 18. listopadu ředitel Muzea Vysočiny Havlíčkův Brod Michal Kamp přednáškou *Podoby Karla Havlíčka v české společnosti 1856–1989*.

V rámci dlouholetého projektu Matice české, jehož cílem je připomínání osobností české národní kultury ve formě informačních panelů, proběhlo dne 31. července slavnostní odhalení panelu o životě a díle Jana Karla Rojka (1804–1877) v Budyni nad Ohří, kde je také pohřben. Spolupráce s vedením města byla skutečně příkladná, trvale vykazující hluboký zájem o kulturní dědictví města.

Důležitou roli v matiční činnosti i dnes zaujímá nakladatelská činnost. Byly dokončeny dvě publikace, které rovněž

Obr. 1. Informační panel Jana Karla Rojka je umístěn před kostelem sv. Václava na Mírovém náměstí v Budyni nad Ohří. Foto: Pavel Muchka.

obsahově korespondují s hlavním zaměřením Matice české a Národního muzea. Kniha Niny Milotové o hoře Řípu v 19. století a vicesvazkové dílo Lubomíra Sršně *Malované závěsné portréty* ze sbírek oddělení starších českých dějin Národního muzea. Knihy budou slavnostně představeny v první čtvrtině příštího roku.

V říjnu byl obnoven cyklus prezentací *Ze života sbírek Národního muzea*, který se snaží představit prostřednictvím kurátorů sbírkové a projektové bohatství Národního muzea. Hanuš Jordán prezentoval část sbírek divadelního oddělení (fotografie, dokumenty k činnosti cirkusů a varieté). S předměty, které jsou spojené s působením početné komunity Čechů na Volyni, seznámil přítomné Ondřej Štěpánek z oddělení novodobých českých dějin. V listopadu následovaly

Obr. 2a a 2b. Výstava u příležitosti dvousetého výročí narození Karla Havlíčka zde byla díky laskavosti majitele zámku v Malči Václava Macháčka-Riegra otevřena od 29. května do 29. srpna 2021. Foto: Pavel Muchka.

přednášky o sbírce textilu a oděvních doplňků oddělení starších českých dějin Národního muzea (Vanda Marešová), největší sbírce loutek v ČR (Lenka Šaldová), cedulích a plakátech divadelního oddělení (Markéta Trávníčková) a sbírce k dějinám trampingu v etnografickém oddělení. V prosinci byly uspořádány ještě prezentace fotoarchivu oddělení tělovýchovy a sportu (Karolína Snellgrove), numismatických sbírek (Jan Boublík), antických památek v Národním muzeu (Helena Svobodová) a národopisných sbírek (Monika Tauberová). Všechna tato vystoupení budou trvale online přístupná na YouTube a webových stránkách Společnosti Národního muzea.

Pro členy byly připraveny kulturně poznávací zájezdy se zaměřením na literární paměť míst. V květnu první zájezd směřoval na vernisáž matiční „havlíčkovské“ výstavy do Malče a Havlíčkovy Borové. V červnu ve spolupráci s opatem tepelského kláštera Filipem Zdeňkem Lobkowiczem jsme navštívili Teplou a okolní sakrální stavby. V červenci jsme nejen za Jaroslavem Haškem vyrazili do Lipnice nad Sázavou a okolí. Srpnové cestování směřovalo

na Lounsko za Boleslavem Jablonským a Pardubicko za Julií Havlíčkovou. Poslední dva výlety se uskutečnily v září, a to na Rokycansko, Mělnicko a Mladoboleslavsko.

V prosinci Matice česká ve spolupráci se Společností ochránců památek ve východních Čechách připomenula 190. výročí narození významného českého novináře a politika Julia Grégra v jeho rodném Březhradu u Hradce Králové. Jako trvalá Grégrova připomínka zde vznikla originální kovová lavička s motivem stránek *Národních listů*.

Na rok 2022 plánuje Matice česká uskutečnit tradiční jarní a podzimní přednáškové cykly, řadu exkurzí a výletů nejen pro členy. Nebudou chybět ani prezentace nových matičních knih a nové informační panely v regionech.

Pavel Muchka

Knihovna Národního muzea
oddělení knižní kultury
Vinohradská 1
110 00 Praha 1